

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 145/04-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. mája 2004 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ž. B., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom bývalého Pozemkového úradu Bratislava – mesto v konaní vedenom pod sp. zn. 99/91/PÚ, postupom bývalého Okresného úradu Bratislava IV, odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, v konaní vedenom pod sp. zn. 96/18735, 99/91 a postupom Obvodného pozemkového úradu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 17/03-10/J07, 99/91, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ž. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2004 doručená sťažnosť JUDr. Ž. B., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom bývalého Pozemkového úradu Bratislava – mesto v konaní vedenom pod sp. zn. 99/91/PÚ o vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“), postupom bývalého Okresného úradu Bratislava IV, odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva (ďalej len „okresný úrad“), v konaní o vydanie nehnuteľnosti podľa zákona o pôde vedenom pod sp. zn. 96/18735, 99/91 a postupom Obvodného pozemkového úradu Bratislava (ďalej len „obvodný pozemkový úrad“) v konaní o vydanie nehnuteľnosti podľa zákona o pôde vedenom pod sp. zn. 17/03-10/J07, 99/91 vo veci oprávnených JUDr. Ž. B., E. B., MUDr. J. B., Ž. B. a povinného – hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

Z predložených rozhodnutí vyplýva, že okresný úrad rozhodnutím č. j. 99/91, sp. zn. 492/02-10/J07 z 29. apríla 2002 povolil obnovu konania svojho rozhodnutia z 30. apríla 1997 právoplatného 17. júna 1997.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že právny predchodca sťažovateľky, jej nebohý manžel – MUDr. A. B., si uplatnil nárok na vydanie nehnuteľnosti na bývalom Pozemkovom úrade Bratislava – mesto písomne podaním zo 16. septembra 1991 v súlade s ustanoveniami zákona o pôde. Bývalý Pozemkový úrad Bratislava – mesto vydal rozhodnutie sp. zn. 99/91/PÚ z 12. novembra 1992, ktoré bolo rozsudkom bývalého Mestského súdu v Bratislave sp. zn. 18 S 119/92 zo 16. júla 1993 zrušené a vrátené správnenému orgánu na ďalšie konanie. Bývalý okresný úrad vydal rozhodnutie sp. zn. 96/18735 z 30. apríla 1997. Vzhľadom na to, že pôvodnú nehnuteľnosť nebolo možné vydať, žiadali dedičia (medzi nimi aj sťažovateľka) po MUDr. A. B. poskytnutie náhradného pozemku. Dňa 10. januára 2003 vydal bývalý okresný úrad rozhodnutie č. j. 99/91, sp. zn. 17/03-10/J07. Proti tomuto rozhodnutiu podal Slovenský pozemkový fond Bratislava odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Bratislave

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Sp/54/2003 zo 6. októbra 2003, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. januára 2004.

Podľa sťažovateľky bolo konaním obvodného pozemkového úradu porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že obvodný pozemkový úrad nekoná bez zbytočných prietáhov. Za prietah možno považovať podľa názoru sťažovateľky celé konanie od 16. júla 1993 až do 19. januára 2004, pretože za prietah možno považovať nielen obdobie nečinnosti správneho orgánu, ale aj obdobie, o ktoré sa konanie predĺži v dôsledku nesprávneho (neefektívneho, nedôsledného a nezákonného) postupu rozhodujúceho orgánu.

Sťažovateľka považuje za primerané, aby jej bolo poskytnuté finančné zadosťučinenie vo výške 150 000 Sk. Pri vyčíslení zadosťučinenia vychádzala sťažovateľka z celkovej dĺžky reštitučného konania a z charakteru samotného konania. Sťažovateľka považuje za mimoriadnu ujmu to, že konanie, ktorého zmyslom je náprava krívd spáchaných bývalým režimom do roku 1989 na svojich občanoch, je svojím priebehom ďalším porušovaním jej základných práv.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľky na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 bolo v konaní vedenom na bývalom Pozemkovom úrade Bratislava – Mesto pod sp. zn. 99/91/PÚ, neskôr v konaní vedenom na bývalom Okresnom úrade Bratislava II, odbore pozemkovom, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva pod sp. zn. 96/18735, 99/91, neskôr v konaní vedenom pod sp. zn. 17/03-10/J07, 99/91, v súčasnosti vedenom u odporcu porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 150.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o nedostatok právomoci ústavného súdu. Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02). V nadväznosti na to je však nutné s ohľadom na okolnosti daného prípadu zdôrazniť, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitel'né účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Sťažovateľka namietala v konaní obvodného pozemkového úradu, resp. jeho právnych predchodcov zbytočné priesťahy v konaní v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že ak bola právoplatne skončená skôr, ako sa sťažovateľ domáhal ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov na ústavnom súde, ústavný súd poskytuje

ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00).

Sťažovateľka sťažnosťou z 19. marca 2004 uplatnila námietku porušovania svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde bez toho, aby preukázala, že takúto námietku podľa ustanovenia § 244 ods. 1 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov uplatnila na všeobecnom súde.

Podľa ustanovenia § 244 ods. 1 citovaného zákona v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 citovaného zákona má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Z dôvodu prietahov v konaní si sťažovateľka uplatnila primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 000 Sk. Vzhľadom na to, že sťažnosť na prietahy v konaní bola podaná až po právoplatnom skončení konania, ktoré sa skončilo rozsudkom krajského

súdu sp. zn. 2 Sp/54/2003 zo 6. októbra 2003 (rozsudok nadobudol právoplatnosť 19. januára 2004 a sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 19. marca 2004), právoplatným rozhodnutím krajského súdu bol odstránený stav právnej neistoty a preto ústavný súd už nemá právomoc na prejednanie tohto porušenia.

V prípade, že by správne konanie vo veci ešte trvalo, rozhodnutie ústavného súdu obsahujúce príkaz na konanie bez prieťahov, ako aj rozhodnutie o primeranom finančnom zadosťučinení je viazané na vyhovenie vo veci samej.

Keďže v uvedenom prípade ústavný súd vyslovil, že označené základné právo bolo uplatnené na nepríslušnom súde, uvedenými návrhmi sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2004